

Sygn. akt II Cgg 45/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Protokolant: stażysta Alicja Krzystała

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2018 roku w Rybniku

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko Spółce (...) S.A. w B.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 501.984,52 zł (pięćset jeden tysięcy dziewięć osiemdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot:

- 450.000,00 zł od dnia 3 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty,

- 51.985,52 zł od dnia 4 października 2018 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 38.434,00 zł (trzydzieści osiem tysięcy czterysta trzydzieści cztery złote) tytułem należnych kosztów sądowych.

SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Sygn. akt II Cgg 45/17

UZASADNIENIE

Powód J. N. wystąpił z ostatecznie sprecyzowanym żądaniem o zobowiązanie pozwanej, by naprawiła szkodę w budynku mieszkalnym, budynku gospodarczym, altanie, szambie, placach i chodnikach oraz ogrodzeniu znajdujących się na nieruchomości powoda, położonej w J., ulica (...), poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania w wysokości 501 984,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 450 000 zł od dnia wniesienia pozwu i od kwoty 51 985,52 zł stanowiącej rozszerzone żądanie od dnia wyrokowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż jest właścicielem nieruchomości położonej w J. przy ulicy (...), opisanej w księdze wieczystej Nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku. Na przedmiotowej nieruchomości znajduje się m.in. budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, altana, szambo, place i chodniki oraz ogrodzenie uszkodzone na skutek eksploatacji górniczej pozwanej. Uszkodzenia budynków mieszkalnego i gospodarczego polegają w szczególności na: znacznym przechyle brył tych budynków, pęknięciach: ścian zewnętrznych, wewnętrznych i lukster, a w budynku mieszkalnym także cokołu, stropów, posadzek, parapetów oraz kominów Wystąpiło zwichrowanie stolarki okiennej i drzwiowej. Nadto w budynku mieszkalnym zawilgocone są piwnice i pomieszczenia na parterze. W budynku

tym nastąpiło także uszkodzenie tynku zewnętrznego spowodowane naprężeniem kabla, związane z przechyleniem budynku. Altana także jest pochylona; szambo rozszczelnione; place i chodniki popękane i pofałdowane; ogrodzenie wychylone.

Powód podnosi, że wystąpił do pozwanej z wnioskiem o naprawę szkód górniczych we wskazanych obiektach budowlanych. Wiosną 2014 r. pozwana przeprowadziła wizję na nieruchomości powoda (okoliczność bezsporna). Jednakże do chwili obecnej strony nie zawarły ugody regulującej sposób naprawy szkód górniczych.

Zdaniem powoda, z uwagi na rozmiar szkód oraz przewidywaną eksploatację górniczą pozwanej, naprawa szkód górniczych występujących w obiektach budowlanych objętych pozwem powinna nastąpić poprzez jednorazowe odszkodowanie

W tym stanie rzeczy powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Strona pozwana Spółka (...) S.A. w B. następca prawnym (...) S.A. w K. złożyła oświadczenie, iż nie uznaje żądania, ale nie kwestionuje roszczenia powoda również w zakresie rozszerzonego żądania oraz że kwota dochodzona przez powoda w wysokości 501 984,52 zł nie jest sporna. Ponadto strona pozwana nie kwestionuje roszczenia w zakresie odsetek.

Początkowo strona pozwana stała na stanowisku, iż roszczenie pozwu jest wygórowane. Zostało również podniesione, iż kurnik posiada konstrukcję drewniano - stalową, jest nieużytkowany i nienależycie konserwowany oraz został wybudowany bez pozwolenia na budowę i projektu. Dlatego w tym zakresie powództwo winno ulec oddaleniu. W ocenie strony pozwanej również budynek gospodarczy jest nieużytkowany i nienależycie konserwowany. Natomiast szambo nie charakteryzuje się większymi uszkodzeniami, poza jego pokrywą, która jest pęknięta. W kwestii ogrodzenia strona pozwana podniosła, iż odszkodowanie zostało już w części wypłacone, a powód ani w piśmie wzywającym do naprawy z dnia 21.01.2014 r., ani w żadnych innych dokumentach nie wzywał pozwanej do naprawy, bądź też zapłaty odszkodowania za altanę. W odniesieniu do placów i chodników, pozwany zajął stanowisko, iż winne one być remontowane, poza elementami z betonu monolitycznego, które winny być wypłacone. Ponadto budynek mieszkalny powoda nadaje się do remontu.

Strony pozwana nie sprzeciwiała się dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia należnego odszkodowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest właścicielem nieruchomości zlokalizowanej w J. przy ul. (...) opisaney w księdze wieczystej Nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku. Obecnie nikt nie zamieszkuje tej nieruchomości.

Przedmiotowa nieruchomość znajduje się w obszarze, na którym prowadzona jest eksploatacja górnicza przez KWK (...) i teren ten znajduje się poza obszarem eksploatacji sąsiednich kopalń. W opinii geologiczno-górnicza nr 30/14/JP z dnia 12.02.2014 r. (...) S.A. Oddział KWK (...) podaje, iż dokonana oraz przyszła eksploatacja górnicza poszczególnych pokładów kwalifikuje teren do V kategorii terenu górniczego w związku z planowaną eksploatacją górniczą do 2050 r., a wielkości deformacji przyjmują wartości (dla eksploatacji dokonanej od 1947 r.): obniżenie - 4915 mm, nachylenie - 30,2 mm/m, odkształcenie poziome - 13,8 mm/m. W opinii tej zawarto również informacje o możliwości reaktywacji starych zrobów.

Analizowany teren dla eksploatacji od 1947 r. był poddany V kategorii oddziaływań górniczych (najwyższy stopień) oraz przechodził przez wszystkie fazy eksploatacji górniczej i w końcowej fazie, po przejściu frontu osiągnie wartości dla V kategorii terenu górniczego.

Na nieruchomości powoda znajduje się następujące obiekty:

a) budynek mieszkalny,

- b) budynek gospodarczy i chodniki dojściowe,
- c) chodniki dojściowe,
- d) place utwardzone betonowe,
- e) szambo,
- f) altana.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdzono znaczne przechylenie budynku mieszkalnego. Maksymalne zmierzone wychylenie wyniosło 2,3%. Natomiast maksymalne wychylenie budynku gospodarczego wyniosło 1,7%. Budynki ulegają dalszemu pochyleniu w skutek działalności górniczej pozwanej. Jest to zjawisko o dużej dynamice. Istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wystąpienia w przeciągu najbliższych lat odchyień przekraczających wychylenie 25%, uważane za niedopuszczalne z uwagi na bezpieczeństwo użytkowania budynków.

Przyjęte do analizy wychylenie budynku mieszkalnego wynosi $T. = 23,0\%$. Stopień uciążliwości użytkowania przedmiotowego budynku, ze względu na zmierzone wychylenia mieści się zatem w przedziale przekraczającym 20%, wobec czego budynek został zakwalifikowany do uciążliwości dużej.

Maksymalne rozwarście rys w budynku mieszkalnym wynosi $a = 5 \text{ mm}$, a zatem zawierają się w przedziale 3-8 mm w związku z czym stopień uciążliwości określa się jako średni.

Przyjęte do analizy wychylenie budynku gospodarczego wynosi $T. = 17,0\%$. Stopień uciążliwości użytkowania przedmiotowego budynku, ze względu na zmierzone wychylenia mieści się zatem w przedziale 15-20%, wobec czego został on zakwalifikowany do uciążliwości średniej. Maksymalne rozwarście rys wynosi $a = 2,4 \text{ mm}$ i zawierają się w przedziale 1-3 mm w związku z czym stopień uciążliwości określa się jako mały.

Intensyfikować uszkodzenia oraz wychylenia budynku, a więc uciążliwość użytkowania badanych budynków w najbliższych latach będzie jednak wzrastać.

Budynek mieszkalny nie jest odporny na odkształcenia poziome wynikające z V kategorii terenów górniczych. Konstrukcja badanego budynku pozwala przenieść odkształcenia poziome terenu wynoszące 2,5 mm/m (II kategorii odporności budynku), co w przypadku odkształceń, których wartość może osiągać 13,8 mm/m przy występowaniu V kategorii terenów górniczych jest niewystarczające i nie zapewnia odpowiedniego bezpieczeństwa konstrukcji i użytkowania budynku.

Na podstawie przeprowadzonej analizy punktowej stwierdzono, że powstałe uszkodzenia budynków są skutkiem oddziaływań eksploatacji górniczej, charakter stwierdzonych uszkodzeń również wskazuje, że są to szkody związane z eksploatacją górniczą.

Szkody ujawniły się po styczniu 2012 r. polegają m.in. na:

- przechyleniu się budynków i altany;
- uszkodzeniu tynku zewnętrznego w budynku mieszkalnym na skutek naprężenia kabla pomiędzy budynkami, spowodowanego przechyleniem się tych budynków;
- pęknięciach ich ścian wewnętrznych i zewnętrznych, luksfer a także w budynku mieszkalnym: cokołu, stropów, posadzek, parapetów oraz kominów;
- zwichrowaniu stolarki okiennej i drzwiowej, rozszczelnieniu okien;
- zawilgoceniu piwnic w budynku mieszkalnym oraz pomieszczeń na parterze;

- rozszczelnieniu szamba;
- pęknięciach i pofałdowaniu nawierzchni placów i chodników.

Natomiast względy techniczne i ekonomiczne przemawiają za wypłatą powodowi jednorazowego odszkodowania.

W ramach prowadzonego przed sądowego postępowania ugodowego strony nie doszły do porozumienia w zakresie wysokości odszkodowania za szkody pochodzenia górniczego występujące na nieruchomości powódki.

Łączny koszt usunięcia szkody określają:

1. koszty odtworzenia obiektów budowlanych wraz z całą infrastrukturą pomniejszone o wielkość naturalnego zużycia,
2. koszty wyburzenia obiektów posadowionych na działce powoda oraz
3. kosztów wywozu i utylizacji odpadów z rozbiórki.

Przy wyliczeniu wartości szacowanego odszkodowania przyjęto:

1. okres trwałości na 110 lat dla budynku mieszkalnego i 90 lat dla budynku gospodarczego,
2. stan zużycia technicznego:
 - dla budynku mieszkalnego współczynnik: 0,51 przy wieku 67 lat,
 - dla budynku gospodarczego współczynnik: 0, (...) przy wieku 49 lat,
3. że należy wyliczyć odszkodowanie za obiekt budowlany w postaci kurnika, bowiem nie został uznany prawomocną decyzją administracyjną za samowolę budowlaną.

Koszty związane z wyliczeniem wartości odtworzeniowej pomniejszonej o wartość zużycia wynoszą:

1. budynek mieszkalny: 279 383,95 zł brutto,
2. budynek gospodarczy: 56 064,66 zł brutto,
3. place utwardzone betonowe: 11 485,86 zł brutto,
4. chodniki dojściowe: 3 309,96 zł brutto,
5. altana: 1 000,00 zł brutto,
6. szambo: 3 000,00 zł brutto,
7. kurnik: 8 682,00 zł brutto.

Łączna wartość odtworzeniowa całości obiektów wynosi: **362 926,43 zł brutto** (k. 281 opinii uzupełniającej nr 3).

Wysokość wyliczonych kosztów wyburzenia poszczególnych elementów składowych:

1. budynek mieszkalny: 47 461,57 zł brutto,
2. budynek gospodarczy, chodniki dojściowe: 12 051,57 zł brutto,
3. chodniki dojściowe: 988,40 zł brutto,

4. place utwardzone betonowe: 4 556,66 zł brutto,

5. szambo: 600,00 zł brutto,

6. altana: 150,00 zł brutto,

7. kurnik: 985,23 zł brutto.

Łączny koszt rozbiórki wszystkich elementów składowych wynosi: **66 802,91 zł brutto** (k. 282 opinii uzupełniającej nr 3).

Kosztów wywozu i utylizacji odpadów z rozbiórki obiektów budowlanych znajdujących się na nieruchomości powoda wyniosą: 72 255,18 zł (k. 413 opinii uzupełniającej nr 4).

Łączny koszt usunięcia szkody wynoszą: 501 984,52 zł (362 926,43 zł + 66 802,91 zł + 72 255,18 zł).

Zgodnie z planem podziału Spółki (...) S.A. z siedzibą w K. z dnia 28 lutego 2017 r., na podstawie art. 529 § 1 pkt ksh, nastąpił podział tej spółki poprzez rozdzielenie składników majątku pomiędzy: Spółkę (...) S.A. w B. jako spółkę przejmującą oraz dwie spółki nowo związane, tj. (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w K.. (...) S.A. w B. w zakresie wszelkich roszczeń jest następcą prawnym (...) S.A.

Dowody: odpis księgi wieczystej Nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku k. 5-9; kopia pisma z 21.01.2014 r. k. 4; odpis z KRS k. 18-29; decyzje o pozwoleniu na budowę dotyczące budynku mieszkalnego i gospodarczego k. 69-72; opinia górniczo-geologiczna nr 70/16/JP k. 75-78; opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa wraz z opiniami uzupełniającymi k. 89-139, 167-195, 269-285, 381-413; kopia planu podziału Spółki (...) S.A. z siedzibą w K. oraz wydruk z (...) S.A. w B. k. 318-350, 368-372

Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności, a zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu.

Ponadto Sąd w całości podzielił wywody i wnioski opinii wydanych przez biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. K. M., gdyż zostały one sporządzone w sposób rzetelny i wszechstronny oraz były poparte specjalistyczną literaturą i wizją w terenie. Biegły szczegółowo przeanalizował kwestie dotyczące zarówno uszkodzeń występujących na nieruchomości powoda i technicznej możliwości przywrócenia do stanu poprzedniego wszystkich składników wchodzących w skład nieruchomości powoda. Równocześnie biegły rzeczowo odniósł się do wszystkich zarzutów stron postępowania i uwzględnił ich zastrzeżenia w kolejnych opiniach uzupełniających.

Nie ulega wątpliwości, że dowód z opinii biegłych podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 kpc - na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie SN z 7.11.2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 4/2001, poz. 64). Złożone w rozpoznawanej sprawie opinie biegłego, zdaniem Sądu, odznaczają się pełną przydatnością dowodową w świetle powołanych kryteriów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Dochodzone przez powoda roszczenia wynikały z faktu wystąpienia szkody na jego nieruchomości spowodowanej ruchem zakładu górniczego pozwanej, a ponieważ ruch ten prowadzony był zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, to do naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody zastosowanie miały przepisy regulujące tę szczególną materię.

Ponadto zgodnie art. 435 § 1 kc przedsiębiorca górniczy, jako prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.), odpowiada za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną przez ruch tego przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie strona pozwana Spółka (...) S.A. w B. następca prawny (...) S.A. w K. ostatecznie wniosła o oddalenie przedmiotowego powództwa, ale złożyła oświadczenie, iż nie kwestionuje roszczenia powoda również w zakresie rozszerzonego żądania oraz że kwota dochodzona przez powoda w wysokości 501 984,52 zł nie jest sporna. Ponadto storna pozwana nie kwestionuje roszczenia w zakresie odsetek i nie wniosła dalszych zastrzeżeń do opinii biegłego sądowego. Zatem uznała ustalenia biegłego sądowego co do przyczyn uszkodzeń na nieruchomości powoda oraz związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniami a eksploatacją górnictwa pozwaną.

Natomiast po myśli art. 146 ust. 3 ustawy Prawo geologiczne i górnicze jeżeli nie można ustalić, kto wyrządził szkodę, odpowiada za nią przedsiębiorca, który w dniu ujawnienia się szkody ma prawo prowadzić w obszarze górnictwa, w granicach którego wystąpiła szkoda, działalność regulowaną ustawą. Mając na względzie ten przepis strona pozwana nie może się skutecznie uchylić od odpowiedzialności za szkody górnicze ujawnione na nieruchomości powoda, gdyż nie wskazała jednocześnie innych przyczyn powstania tych szkód, których charakter jest typowy dla szkód pochodzenia górnictwa.

Kwestią pierwszoplanową jest rozstrzygnięcie, które z przepisów stanowią podstawę materialną żądania, tj. czy roszczenia powoda ma oparcie w przepisach aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2016.1131 j.t.) albo wcześniejszej ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2005.228.1947). Dla ustalenia, jakie przepisy mają zastosowanie do roszczeń o naprawienie szkód górniczych decydujące znaczenie miało zatem ustalenie kiedy powstała szkoda.

Pierwsze odczuwalne negatywne oddziaływanie na nieruchomość powoda relewantne w kontekście niniejszego postępowania zaobserwowano w 2012 roku. W rozpoznawanej sprawie widoczne i przede wszystkim odczuwalne dla powoda skutki prowadzonej przez pozwaną działalności górniczej nastąpiły w latach 2012-2014. W tej sytuacji stwierdzić należało, że szkoda na nieruchomości powoda powstała (podobnie jak miało to miejsce ze zdarzeniem wywołującym tę szkodę) po wejściu w życie obecnie obowiązującego ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Zatem zgodnie z art. 222 w zw. z art. 227 cyt. ustawy w niniejszej sprawie zastosowanie ma nowa ustawa o prawie geologicznym i górnictwie.

W związku z powyższym podstawę dla ustalenia odpowiedzialności za powstałą szkodę w nieruchomości powoda stanowi art. 144 tej ustawy. Po myśli ust. 1 tego przepisu właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górnictwa, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Ustęp 2 stanowi, że przepis powyższy stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górnictwa. Natomiast z kolejnego ustępu (ust. 3) wynika, że jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ustępach 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym. Innymi słowy zastosowanie znajdują przepisy ogólne kodeksu cywilnego regulujące kwestię naprawienia szkody.

Zgodnie więc z art. 363 kc, który znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego (restytucja naturalna), bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Z kolei w § 2 wskazano, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Wyraźnie podkreślić należy, że aby przejść do etapu postępowania sądowego dochodzenia przywrócenia stanu poprzedniego w związku z ruchem zakładu górniczego, to najpierw przeprowadzone musi zostać postępowanie ugodowe między stronami. Zgodnie z art. 151 ust. 1 cyt. ustawy sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Natomiast w ustępie 2 przepisu wskazano, że warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym powód zgłosił szkodę pozwanej wnioskiem z dnia 21.01.2014 r., domagając się od pozwanej usunięcia ujawnionych szkód górniczych na jego nieruchomości poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania. W piśmie wyszczególniono na czym, polegają stwierdzone przez niego uszkodzenia. Pozwana miała od tego momentu 30 dni na to, by wskazane przez powoda szkody naprawić lub dokonać ugodowego załatwienia sprawy, do czego jednak spółka nie poczuwała się. W związku z powyższym Sąd uznał, że tryb ugody przewidziany niniejszą ustawą został wyczerpany.

Wydane w niniejszej sprawie opinie biegłego sądowego nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do tego, że występujące na nieruchomości powoda szkody są szkodami nowymi i są pochodzenia górniczego i pozostają w związku przyczynowym z działalnością pozwanej. Wpływy tej eksploatacji spowodował uszkodzenia w obiektach będących przedmiotem pozwu w postaci przede wszystkim uszkodzenia: budynku mieszkalnego, budynku gospodarczego, chodników dojeźdźczych, placów utwardzonych betonowych, szamba i altany. Zdaniem biegłego rzeczoznawcy budowlanego K. M. za wskazane elementy infrastruktury nieruchomości powinno się wypłacić odszkodowanie, bowiem naprawa obiektów jest nieopłacalna i niecelowa. Obiekty te nie były wcześniej naprawiane z tytułu szkód górniczych.

Powód żądając naprawienia szkody przez pozwaną zgodnie z art. 144 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze w zw. z art. 363 kc mógł swobodnie dokonać wyboru sposobu naprawienia szkody. Ustawodawca, kierując się dążeniem do ochrony interesu poszkodowanych, wskazuje możliwość skompensowania szkody bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, jednocześnie zapewniając poszkodowanemu prawo dokonania wyboru.

Ponadto po uwagę należy również wziąć fakt, że z dokonanych ustaleń wynika, że intensywna eksploatacja prowadzona ma być przez Kopalnię (...) co najmniej do 2050 r., nie wykluczone, że dłużej i ma ona oddziaływać na nieruchomość powoda poprzez wpływy deformacji ciągłych o wielkości dla V kategorii rejonu górniczego. Dlatego należy spodziewać się dalszych uszkodzeń obiektów będących przedmiotem niniejszego postępowania. Sąd bierze pod uwagę, iż przy ustalaniu sposobu naprawy szkody górniczej w zasadzie nie powinno się brać pod uwagę przyszłej eksploatacji. Jednakże, gdy wystąpienie szkód graniczy z pewnością, a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, nie można pominąć takiej okoliczności (tak też SA w Katowicach w wyroku z dnia 5.12.2006 r. o sygn. akt I ACa 1683/06).

Sąd ustalając wysokość odszkodowania, zgodnie z utrwaloną praktyką, wziął pod uwagę wartość techniczną obiektów budowlanych na nieruchomości powoda, czyli wartość odtworzeniową składników budowlanych uszkodzonych i zniszczonych w wyniku działalności górniczej pozwanej spółki, z uwzględnieniem stopnia naturalnego zużycia obiektów. Sąd oparł się na ostatecznych wyliczeniach biegłego sądowego z zakresu budownictwa i szkód górniczych K. M.. W ocenie Sądu, biegły w sposób wszechstronny, rzeczowy i logiczny przeanalizowała całość zagadnienia po zapoznaniu się z materiałem zawartym w aktach sprawy, dokumentacją i po przeprowadzeniu stosownych analiz, wizji lokalnych i oględzin składników budowlanych oraz biorąc pod wszystkie zastrzeżenia zgłaszane przez strony. Biegły w swoich wyliczeniach uwzględnił również należny podatek VAT za składniki budowlane w stosownych wysokościach.

Sąd przyjął zatem, iż wartości techniczne składników budowlanych znajdujących się na nieruchomości usytuowanej w J. przy ul. (...) opisanej w księdze wieczystej Nr (...) wynosi 501 984,52 zł brutto, na co składają się kwoty:

- 362 926,43 zł stanowiąca koszt odtworzenia obiektów budowlanych wraz z całą infrastrukturą pomniejszona o wielkość naturalnego zużycia,
- 66 802,91 zł będąca kosztem wyburzenia obiektów posadowionych na działce powoda,
- 72 255,18 zł stanowiąca koszt wywozu i utylizacji odpadów z rozbiórki.

W tej sytuacji Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda odszkodowanie w łącznej wysokości 501 984,52 zł brutto, tj. z należnym podatkiem VAT.

W ocenie Sądu, strona pozwana pozostaje w zwłoce z zapłatą na rzecz powoda kwoty 450 000 zł od dnia wniesienia pozwu – pierwotne żądanie. Zatem na podstawie art. 481 § 1 kc od tej kwoty odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone od dnia 3.12.2018 roku. Analogicznie odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone od kwoty rozszerzonego powództwa od dnia wyrokowania, zgodnie z wnioskami stron, tj. 4 października 2018 r.

Powód miał prawo żądać, bądź to wypłaty odszkodowania, bądź to naprawienia szkody i uwzględnienie jednego z nich jest równoznaczne z wygraniem procesu, co implikowało konieczność zasądzania na jego rzecz, w oparciu o treść art. 98 § 1 kpc w związku z § 2 ust. 1 i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2002.163.1349) kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7 217 zł.

W oparciu o treść przepisu art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 i art. 96 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2006.126.876) Sąd nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 38 434,00 zł tytułem należnych kosztów sądowych, na które składa się opłata sądowa od pozwu i brakująca część wydatków sądowych.

SSO Marta Kucharczyk-Gemza